

Изм. № 373/30.10.2018 г.

**ДО
Г-Н ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ИКОНОМИЧЕСКАТА И ДЕМОГРАФСКАТА
ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО**

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА КОМИСИИТЕ ПРИ
44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

Относно: Проект на държавния бюджет на Република България за 2019 г., бюджета на ДОО и бюджета на НЗОК за 2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка с обсъждането на проекта на държавния бюджет на Република България за 2019 г., бюджета на ДОО и бюджета на НЗОК за 2019 г. представяме на Вашето внимание

ПОЗИЦИЯ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Законът за държавния бюджет е фундаментална законодателна норма, чрез която парламентарното мнозинство и излъченото от него правителство разработват политики в различните сфери на общественно-икономическия живот и реализират функционирането на държавния апарат.

Позицията на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) е фокусирана основно върху предвижданите параметри на Бюджет – 2019 и предвидените в него политики на българското правителство и е съобразена с дадените вече препоръки на бизнеса към Бюджет 2019 г. за подобряване на бизнес средата в България.

I. Изразяваме своето **принципно положително становище по проекта за държавен бюджет на Република България за 2019 г.**, което мотивираме с изброените факти и политики, като в същото време правим някои бележки и препоръки:

- Относително реалистична прогноза на ръста на БВП - 3.7%, която се доближава до прогнозирания от АИКБ ръст на БВП (3.8%) в дадените препоръки към Бюджет 2019 и направеното сред членовете на Асоциацията проучване за нагласите на бизнеса за 2019 г. Трябва да отбележим, че за да се осъществи така желаната конвергенция на българската икономика, тя се нуждае от по-голям растеж, който може да се осъществи само след ***провеждане на редица политики и реформи в***

сферата на пазара на труда, пенсионното осигуряване, трудово-медицинската експертиза, здравеопазването, енергетиката, сигурността, съдебната система, образованието, административната реформа и електронното управление;

- Относително реалистична прогноза за нивото на безработицата - 4.8%, ръст на заетостта - 0.3% и ръст на компенсациите на заетите - 8.4%. АИКБ смята, че тези показатели могат да продължат динамиката си на подобряване, ако се премахне грубата административна намеса на пазара на труда чрез ежегодното необосновано повишаване на минималната работна заплата и минималните осигурителни доходи, както и запазването на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит за частния сектор;

- Запазване на ниска преразпределителна функция на бюджета - 38.3%, въпреки че тя се увеличава рязко спрямо очакваното изпълнение на разходите в Бюджет 2018 - 35.7%, като отчитаме ефекта на новите източници на приходи и разходи в бюджета, а именно: Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ и „Въвеждането на ТОЛ такса и електронна винетка“;

- Намаляване на нивото на държавния дълг и лихвите по него, очаква се размерът му към 31.12.2019 г. да бъде сведен до 22.2 млрд. лв. или около 19.1% от БВП;

- Очаква се Бюджет 2018 да бъде изпълнен с 0.5% бюджетен излишък, т.е. приходите да надвишат разходите с около 600 млн. лв.;

- Запазване на данъчния модел и на данъчните ставки и прогноза за увеличено ниво на приходите по консолидираната фискална програма за 2019 г. - 4 650 млн. лв. повече от очакваното изпълнение на приходите за 2018 г., отново отчитайки ефекта на новите източници на приходи в бюджета, а именно: Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ и „Въвеждането на ТОЛ такса и електронна винетка“;

- Увеличаване на разходите за сектор „Образование“ с 358.9 млн. лв., като от тях 330 млн. лв. са за увеличение на заплатите с 20% на педагогическия персонал. Само мотивирането на учителския състав няма да осигури качествена промяна на резултатите в образованието. За да се модернизира образователната система, задължително трябва в бюджета да се предвидят средства за капиталови разходи за ремонт на сградите на училищата и за електронизация на учебния процес.

Въпреки това не можем да не отбележим различния подход при съставянето на бюджета на сектор „Образование“ и поставянето на ключови индикатори за изпълнение и целеви стойности на очакваните резултати.

Оценяваме положително започналите реформи в областта на професионалното образование и особено мерките в областта на дуалното обучение и финансирането на извънкласните форми. Подкрепяме:

- Увеличение на учениците в професионалното образование, включени в дуална форма на обучение - 2800 ученици и 200 работодатели;

- Допълнително финансиране за приоритетни направления и защитени специалности в образованието;

- Допълнителни средства (9.8 млн. лв.) за допълващ стандарт (2% от основния стандарт) за учениците в гимназиалния етап;

- Транспорт за учениците в професионалните гимназии;

- 25,1 млн. лв. за занимания по интереси на 700 хил. ученици;

- 1.6 млн. лв. допълнителни средства за стипендии за учениците от професионалните училища, обучавани в дуална форма и/или защитени професии.

В областта на висшето образование отбелязваме като добра мярка осигуряването на 2 млн. лв. за освобождаване от такси за обучение на студенти в дефицитни специалности.

- Опит за реформа в сектор „Здравеопазване“, както и увеличаване на разходите с 545.9 млн. лв. в това число: 490 млн.лв. в бюджета на НЗОК и 55.9 млн. лв. в бюджета на Министерство на здравеопазването.

Не подкрепяме предложените в държавния бюджет:

- Бюджетен дефицит в размер на 0.5%. След 2 години с реализиран бюджетен излишък, които бяха планирани с бюджетен дефицит, отново прогнозираме дефицит на държавния бюджет за 2019 г. Годишните на икономически ръст трябва да се използват за правене на реформи и натрупване на резерви, с които да бъде посрещната предстоящата криза;

- Увеличение на заплатите и възнагражденията за полиция и вътрешен ред и сигурност. Нови 116 млн. лв., след извънредно разходваните 100 млн. през 2018 г. и отново 95% от общия бюджет на сектора е за възнаграждения. България е страната в ЕС с най-много служители на МВР на глава от населението и най-голям дял от БВП за сектор „Вътрешен ред и сигурност“. Това не прави гражданите ни по-спокойни и защитени. Трябва спешно да бъде извършена реформа в сектора;

- Увеличение на възнагражденията на заетите в бюджетния сектор с 10%. Изпълнителната власт категорично се отказа от реформа в държавната администрация. В проектите за държавния бюджет през последните години поне виждахме намерения за централизация на дейности, аутсорсване на услуги, съкращаване на персонал и т.н. АИКБ е на позицията, че чрез електронизация и модернизация на държавната администрация е възможно да бъде спестен човешки и финансов ресурс, с което значително да се увеличат възнагражденията на заетите в бюджетния сектор;

- Липса на достатъчно средства за капиталови разходи в бюджета на Министерство на здравеопазването. Държавните болници (общо 64 на брой) са в окаяно материално и техническо състояние и разчитат главно на дарения от пациентите за ремонт на болнични стаи и зали. Държавата е абдикирала от задълженията си и под натиска на европейските ни партньори предвижда повече капиталови разходи за ремонт на институциите за лишаване от свобода (затворите), отколкото за ремонти в рушащите се държавни болници;

- Увеличение на капиталовите разходи в сектор „Отбрана“. АИКБ настоява при увеличаване на разходите за въоръжение, приоритет да има българската отбранителна промишленост там, където това е възможно, а където не е - да се ползва активно практиката на офсетни поръчки;

- Културата и науката остават недофинансирани. Настояваме за увеличение на средствата за култура, като настояваме те да се използват ефективно по предназначение, конкретно в изпълнение на стандарта за попълване на фондовете от книги и периодика на публичните библиотеки в Република България;

- Средствата, предвидени за Националния план за действия по заетостта (НПДЗ), за поредна година са непроменени и крайно недостатъчни. Трябва да се осигури финансиране за обучения за преодоляване на структурната безработица;

- Недостатъчно средства за рекламна политика на националния туристически продукт;

- Само 9 млн. лв. бюджет за мерки по Закона за насърчаване на инвестициите. При рекорден срив на инвестициите държавата отново няма адекватно да финансира насърчаването на инвестициите.

II. Категорично НЕ ПОДКРЕПЯМЕ заложените в Бюджет 2019 г. административно налагани политики по доходите, без съгласието на социалните партньори, а някои от тях – и без проведени консултации и преговори. Изброените по-долу намерения са и причината да не подкрепим бюджета на държавното обществено осигуряване.

- Необосновано административно увеличение на МРЗ от 510 лв. на 560 лв. Преговорите между работодателите и синдикатите за изработване на прозрачен механизъм за определяне на размера на МРЗ отново са в „задънена улица“.

Министерството на труда и социалната политика трябва да положи усилия за завършване на процеса на преговорите, а дотогава МРЗ трябва да не се променя;

- Вместо отмяна на минималните осигурителни прагове, които от 3 години не се договарят, отново се получава необосновано административно увеличение на МОД като следствие на увеличената МРЗ;

- Запазването на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит /класове/ за частния сектор;

- Увеличаването на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица от 2 600 лв. на 3 000 лв. в противоречие с програмата за управление и пролетната средносрочна бюджетна прогноза;

- Увеличаване на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица - съответно за 2019 г. в размер на 560 лв.;

- Увеличаване с 60% на минималния осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители от 350 лв. на 560 лв. от началото на 2019 г.;

- Запазване на режима за изплащане на паричните обезщетения за временна нетрудоспособност. Остават първите 3 дни болнични за сметка на работодателя. Предвиждаме нов ръст на разходите за обезщетенията за временна нетрудоспособност;

- Недостатъчни реформи в областта на медицинската и трудовата експертиза и в отпускането на инвалидни пенсии. Предвиждаме нов ръст на инвалидните пенсии;

- Запазване на 410 дни отпуск поради бременност и раждане. След който майките имат право на отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст срещу ниското обезщетение в размер на 380 лв. на месец, което задържа работната сила на майките извън пазара на труда, където има дефицит на работна ръка. Връщането им на работа след 2 години води до загуба на трудовите им навици и прави трудна адаптацията им на работното място.

АИКБ принципно не възразява срещу проекта за бюджет на НЗОК.

Вече традиционно бюджетът на НЗОК расте, като през 2019 г. се увеличава с над 490 млн. лв. Разликата в настоящия бюджет е, че в него „прозира“ воля за реформи и за увеличаване на контрола при разходването на финансовите средства, както и опит за подобряване на качеството за здравните услуги.

Надяваме се, че създаването на Агенция за медицински надзор чрез обединяването на Изпълнителна агенция „Медицински одит“ и Изпълнителна агенция по трансплантация ще доведе до подобряване на регулирането и контрола на медицинските дейности.

Въвеждането на предварителен контрол за създаването на нови лечебни заведения за болнична помощ и разширяване дейността на съществуващите лечебни заведения и предвиденото в проектозакона, че Народното събрание ще дава съгласие за създаване на нови лечебни заведения за болнична помощ, е позитивна мярка, която ще ограничи безконтролното и без оценка на нуждите увеличаване на броя на лечебните заведения.

Регламентирането на механизъм за предварителен контрол върху откриването на нови медицински дейности в съществуващи лечебни заведения за болнична помощ, като предварителното съгласие за извършването на такива дейности да бъде давано от Министерския съвет и да бъде задължителна предпоставка за извършване на промени в разрешението за лечебна дейност от Агенцията за медицински надзор, е мярка, която ще ограничи безконтролното и без оценка на нуждите откриване на нови медицински дейности в съществуващи лечебни заведения за болнична помощ.

Предложението за въвеждане на принцип за предписване на лекарствените продукти на база терапевтичния курс съобразено с неговата разходна ефективност трябва да доведе до предвидимост в разходите на НЗОК за лекарствени продукти, но не за сметка на достъпа на здравноосигурените лица до лекарствена терапия, нито за сметка на нейната терапевтична ефикасност.

АИКБ одобрява целите, с които се създава и ще се поддържа Национална здравно-информационна система, но като има предвид представената визия, се отнася скептично към очаквания резултат.

В същото време трябва да отбележим, че за поредна година не се променя структурата на бюджета на НЗОК и най-големи ресурси отново са предвидени за осигуряването на лекарствени средства за лечение и за болнична помощ. Недофинансирана отново остава превенцията на здравето. Практиката в Западна Европа е точно обратната, като логиката е, че финансирането на превенцията и навременното лечение винаги е значително по-евтино от последващото болничното лечение.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**